

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ БІЗНЕС»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *07 «Управління та адміністрування»*

Код та найменування спеціальності *076 «Підприємництво та торгівля»*

Освітньо-професійна програма *Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07
Управління та адміністрування

«08» 10 2024 р. протокол № 2.

Реєстраційний номер в Навчальному відділі

К 11-10 / 2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом
Викладач: Шалений Володимир Анатолійович, доцент кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, кандидат економічних наук

Профайл **Контакти:**
e-mail: shalenyu_tz@ukr.net
(048) 712-41-43

Освітній компонент викладається на II курсі у IV семестрі здобувачів денної та заочної форми навчання

Кількість: кредитів: 4,0; годин - 120

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	40	20	20
заочна	20	10	10
Самостійна робота, годин	Денна – 80		Заочна – 100

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Програма дисципліни «Інтелектуальний бізнес» спрямована на формування у студентів розуміння сучасних економічних моделей і методів ведення бізнесу, що базуються на використанні інновацій, цифрових технологій та інтелектуальних активів. Курс охоплює ключові аспекти створення, розвитку та оцінки інтелектуального бізнесу, роль інтелектуальної власності та даних як основних ресурсів, а також особливості цифрової трансформації та її економічного впливу на підприємства. Передбачається дослідження економічних переваг цифрових платформ, бізнес-моделей у сфері інтелектуального бізнесу, принципів формування інтелектуального капіталу, використання великих даних, а також питання фінансування та конкурентної стратегії на ринку інноваційних технологій. Особлива увага приділяється впливу інтелектуального бізнесу на національну економіку та глобальну конкурентоспроможність.

Знання та практичні навички, які набуваються в процесі вивчення дисципліни, потрібні здобувачам як для виконання кваліфікаційної роботи, так і в практичній діяльності у сфері підприємництва.

Освітній компонент «Інтелектуальний бізнес» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонентів «Економіка підприємництва», «Організація виробництва», «Менеджмент»

3. Мета освітнього компоненту

Мета дисципліни «Інтелектуальний бізнес» – сприяння оволодінню здобувачами вищої освіти знаннями та практичними навичками для створення, управління та розвитку бізнесу, що базується на інтелектуальних та цифрових ресурсах. Курс спрямований на формування компетенцій в аналізі економічної ефективності інноваційних проєктів, управлінні інтелектуальними активами, розробці та оцінці інтелектуальних бізнес-моделей, а також в опануванні сучасних методів та інструментів цифрової економіки для досягнення стійкої конкурентної переваги.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Інтелектуальний бізнес» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в *Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 "Підприємництво та торгівля"* та освітньо-професійної програми "Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі" підготовки бакалавра.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької та торговельної діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких та торговельних структур.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків.

Програмні результати навчання:

1. Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.

4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва і торгівлі.

5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі.

6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

11. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва і торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці.

12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур.

13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур.

14. Застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій та торговельній діяльності.

16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.

17. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких і торговельних структур з урахуванням ризиків.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. «Основи інтелектуального бізнесу та інноваційної економіки»			
1	Економіка інтелектуального бізнесу: основи та значення. Визначення інтелектуального бізнесу в економіці знань. Вплив інтелектуальних активів на економічне зростання. Види інтелектуального капіталу та їхня роль у розвитку бізнесу.	2	1
2	Цифрова трансформація та економічна ефективність. Як цифрові технології впливають на економічні показники бізнесу. Оцінка ефективності цифрової трансформації в різних галузях. Вплив технологій на продуктивність праці та зниження витрат.	2	1
3	Формування бізнес-моделей в інтелектуальній економіці. Види бізнес-моделей у сфері інтелектуального бізнесу. Економічні вигоди моделей, заснованих на платформених технологіях. Приклади успішних бізнес-моделей в цифровій економіці.	4	2
4	Інтелектуальна власність як економічний актив. Роль інтелектуальної власності у створенні вартості. Ліцензування, франчайзинг та інші методи комерціалізації інтелектуальної власності. Економічний аналіз вартості інтелектуальних активів.	2	1
Змістовний модуль 2. «Фінансові аспекти, ринкові умови та перспективи інтелектуального бізнесу»			
5	Фінансування інтелектуального бізнесу. Джерела фінансування для інтелектуальних підприємств (венчурний капітал, краудфандинг). Економічна оцінка стартапів у сфері інтелектуального бізнесу. Фінансові ризики і рентабельність інноваційних проєктів.	4	2
6	Економіка великих даних та їх використання. Економічні переваги використання великих даних у бізнесі. Методи економічного аналізу даних для оптимізації бізнес-рішень. Приклади підвищення прибутковості завдяки аналізу даних.	2	1
7	Конкуренція та ринкові структури в інтелектуальному бізнесі. Вплив інновацій на ринкову конкуренцію. Поняття монополій та олігополій у цифровій економіці. Антимонопольна політика у сфері інтелектуального бізнесу.	2	1
8	Макроекономічний вплив інтелектуальних технологій. Роль інтелектуального бізнесу у розвитку національної економіки. Вплив інновацій на зайнятість, ВВП та міжнародну конкурентоспроможність. Перспективи розвитку інтелектуальної економіки в умовах глобалізації.	2	1
Разом за ОК:		20	10

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Аналіз інтелектуального капіталу підприємства. Оцінка складових інтелектуального капіталу підприємства, зокрема людського, структурного та клієнтського капіталу. Практичні приклади аналізу інтелектуального капіталу відомих компаній.	2	1
2	Розробка бізнес-моделей для інтелектуального бізнесу. Практичне завдання зі створення бізнес-моделей для різних видів інтелектуального бізнесу. Використання інструменту Business Model Canvas для побудови бізнес-моделей у команді.	4	2
3	Комерціалізація інтелектуальної власності. Вивчення методів ліцензування, франчайзингу та продажу патентів як способів монетизації інтелектуальної власності. Розробка плану комерціалізації для конкретного інтелектуального активу.	4	2
4	Пошук та оцінка джерел фінансування інноваційних проєктів. Аналіз джерел фінансування для стартапів та інноваційних компаній, включаючи венчурний капітал та краудфандинг. Розробка фінансової стратегії для конкретного бізнес-проєкту.	4	2
5	Використання великих даних для економічного аналізу. Практична робота з набором даних для аналізу поведінки споживачів або прогнозування продажів. Розгляд прикладів використання великих даних у прийнятті бізнес-рішень.	4	2
6	Оцінка ринкової конкуренції та формування конкурентних стратегій. Вивчення методів аналізу конкурентного середовища для компаній інтелектуального бізнесу. Виконання SWOT-аналізу та розробка стратегії для підвищення конкурентоспроможності.	2	1
Всього за ОК:		20	10

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	8	16
	Тема 1 Економіка інтелектуального бізнесу: основи та значення.	1	2
	Тема 2. Цифрова трансформація та економічна ефективність	1	2
	Тема 3. Формування бізнес-моделей в інтелектуальній економіці.	1	2
	Тема 4. Інтелектуальна власність як економічний актив.	1	2
	Тема 5. Фінансування інтелектуального бізнесу.	1	2
	Тема 6. Економіка великих даних та їх використання.	1	2
	Тема 7. Конкуренція та ринкові структури в інтелектуальному бізнесі.	1	2
2.	Підготовка до практичних занять	12	24
	Тема 1. Аналіз інтелектуального капіталу підприємства.	2	4
	Тема 2. Розробка бізнес-моделей для інтелектуального бізнесу.	2	4
	Тема 3. Комерціалізація інтелектуальної власності.	2	4
	Тема 4. Пошук та оцінка джерел фінансування інноваційних проєктів.	2	4
	Тема 5. Використання великих даних для економічного аналізу.	2	4
	Тема 6. Оцінка ринкової конкуренції та формування конкурентних стратегій.	2	4

3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	20	20
	Тема 1. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу. Сутність, завдання, цілі інформаційного забезпечення інтелектуального бізнесу. Джерела інформаційного забезпечення інтелектуального бізнесу. Значення інформаційного забезпечення для розвитку інтелектуального бізнесу.	10	10
	Тема 2. Нормативно-правові засади розвитку інтелектуального бізнесу в Україні. Необхідність нормативно-правового регулювання інтелектуального бізнесу в Україні. Досвід державного регулювання інтелектуальної діяльності в світі. Нормативно-правові засади формування та функціонування інтелектуального бізнесу в Україні.	10	10
4	Виконання індивідуальних завдань	40	40
	Всього	80	100

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування;
- тощо.

Підсумковий контроль – *диференційований залік*.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. «Основи інтелектуального бізнесу та інноваційної економіки»		
Практичні роботи*	15	15
Самостійна робота*	5	5
Індивідуальне завдання	10	10
Модульний контроль	20	20
Всього за змістовний модуль 1	50	50
Змістовний модуль 2. «Фінансові аспекти, ринкові умови та перспективи інтелектуального бізнесу»		
Практичні роботи*	15	15
Самостійна робота*	5	5
Індивідуальне завдання	10	10
Модульний контроль	20	20
Всього за змістовний модуль 2	50	50
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перерахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Модульний контроль

16-20 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
11-15 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	добре
6-10 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-5 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

5 балів	Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4 бали	Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3 бали	Практична робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2 бали	Практична робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-1 бал	Практична робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Індивідуальне завдання

9-10 балів	Індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
7-8 балів	Індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, при відповіді допущені помилки	дуже добре
5-6 балів	Індивідуальне завдання виконане, допущені помилки	добре
3-4 балів	Індивідуальне завдання виконане, допущені грубі помилки	достатньо
0-2 балів	Індивідуальне завдання не виконане або повністю не відповідає вимогам	незадовільно

Самостійна робота (оцінювання)

5 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4 бали	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3 бали	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2 бали	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-1 бал	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, мозговий штурм, проєктний метод), тренінг, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, складання скетчів за темами лекцій, реферування (конспектування)

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Прикладний бізнес-аналіз та моделювання [Електронний ресурс]: підручник / Л. В. Титенко, С. В. Богдан, Т. М. Паянок та ін. ; Держ. податк. ун-т. — Ірпінь, 2023. — 474 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2308675>
2. Методи сучасної теорії управління [Текст]: підручник / А. П. Ладанюк, Н. М. Луцька, В. Д. Кишенько та ін. ; Нац. ун-т харч. технологій. — Київ: Ліра-К, 2019. — 368 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.164543>
3. Ефективність використання інноваційно-інвестиційного потенціалу продовольчого бізнесу [Текст]: монографія / Н. Й. Басюркіна, Н. С. Белали, Т. В. Бордун та ін. ; за ред. Ю. О. Бровкіної ; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса: ОНАХТ, 2020. — 151 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1308248>
4. Трансформації вітчизняного підприємництва в умовах ризиків і загроз сьогодення [Текст]: монографія / Н. Й. Басюркіна, О. О. Богданов, А. В. Гріщенко та ін. ; за ред. Н. Й. Басюркіної ; Одес. нац. технол. ун-т. — Івано-Франківськ, 2023. — 467 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2134210>
5. Алгоритми формування та оцінювання інтелектуальної власності [Текст]: монографія / Л. О. Іванова, Ф. А. Трішин, В. П. Малих, І. І. Шофул. — Одеса: ОНАХТ, 2019. — 160 с. : табл., рис. — Бібліогр.: с. 134-138.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1280161>

6. Handbook of intellectual property research : lenses, methods, and perspectives [Електронний ресурс] / edited by : Irene Calboli, Maria Lilla Montagnani. — Oxford, United Kingdom ; New York, NY : Oxford University Press, 2021. — 876 p.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2101418>

7. Економіка та бізнес-інновації [Електронний ресурс] = Economics and Business Innovation : підручник / Л. Г. Мельник, О. І. Карінцева, Ю. М. Завдов'єва та ін.; за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. — Суми : Унів. книга, 2023. — 702 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2106505>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#) [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#) [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#).

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Володимир ШАЛЕНИЙ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом

Протокол від « 07 » _____ 10 _____ 2024 р. № 2

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі» д.т.н., професор, професор кафедри торговельного підприємництва,

товарознавства та управління бізнесом

/ПІДПИСАНО/

Яків ВЕРХІВКЕР